FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(första avdelningen i utökad sammansättning)
den 20 februari 2001 *

I mål T-112/98,

Mannesmannröhren-Werke AG, Mülheim an der Ruhr (Tyskland), företrätt av advokaterna M. Klusmann och K. Moosecker, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av K. Wiedner, i egenskap av ombud, biträdd av professor M. Hilf, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(98)1204 av den 15 maj 1998 om ett förfarande enligt artikel 11.5 i rådets förordning nr 17,

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(första avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna A. Potocki, A.W.H. Meij, M. Vilaras och N.J. Forwood,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 23 maj 2000,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 I artikel 11.1, 11.4 och 11.5 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962 Första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 13, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8) föreskrivs, under rubriken "Begäran om upplysningar", följande:

"1. Vid fullgörandet av de uppgifter som kommissionen har tilldelats genom fördragets artikel 89 och genom bestämmelser utfärdade enligt artikel 87 får kommissionen inhämta alla nödvändiga upplysningar hos medlemsstaternas regeringar och behöriga myndigheter samt hos företag och företagssammanslutningar.

...

4. Skyldiga att lämna de begärda upplysningarna är företagens ägare eller deras företrädare och, när det gäller juridiska personer och bolag, eller sammanslutningar som inte är juridiska personer, de som är utsedda att företräda dem enligt lag eller stadgar.

5. Om ett företag eller en företagssammanslutning inte lämnar de begärda upplysningarna inom den tidsfrist som har fastställts av kommissionen eller lämnar ofullständiga uppgifter, skall kommissionen begära upplysningarna genom beslut. I beslutet skall anges vilka upplysningar som begärs, fastställas en lämplig tidsfrist inom vilken upplysningarna skall lämnas och anges de påföljder som avses i artiklarna 15.1 b och 16.1 c samt upplysas om rätten att få beslutet prövat av domstolen."

2 I artikel 16 i samma förordning föreskrivs under rubriken "Viten" följande:

"1. Kommissionen kan förelägga företag eller företagssammanslutningar viten om lägst femtio och högst ettusen [ecu] om dagen, räknat från den dag som anges i beslutet, för att tvinga dessa

...

c) att på ett fullständigt och riktigt sätt lämna upplysningar som kommissionen har begärt genom beslut enligt artikel 11.5,

...”

3 I artikel 6.1 och 6.2 i konventionen av den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad konventionen) föreskrivs dessutom följande:

”1. Var och en skall, vid prövningen av hans civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol, som upprättats enligt lag....

2. Var och en som blivit anklagad för brott skall betraktas som oskyldig till dess hans skuld lagligen fastställts.”

Bakgrund till tvisten

4 Kommissionen inledde ett utredningsförfarande mot svaranden och andra producenter av stålrör. Under denna utredning genomförde kommissionen vid ett flertal tillfällen undersökningar bland annat hos sökanden.

5 Efter dessa undersökningar riktade kommissionen den 13 augusti 1997 till sökanden en begäran om upplysningar. I denna begäran ställdes frågor om misstänkta överträdelser av konkurrensreglerna som sökanden skulle ha deltagit i.

6 I nämnda begäran om upplysningar ställdes bland annat följande fyra frågor:

"1.6. Möten mellan europeiska och japanska producenter

Enligt uppgifter som kommissionen har tillgång till har Ert företag deltagit i möten mellan europeiska och japanska producenter av sömlösa rör. Dessa möten har ägt rum inom ramen för vad som i branschen brukar kallas för 'Europe-Japan Club'. Mötena har ägt rum på ordförandenivå ('Presidents Meetings' eller 'P-Meetings'), på direktörsnivå ('Managers Committee' eller 'Managers Meetings' eller 'M -Meetings'), på expertnivå ('Experts Meetings' eller 'E-Meetings') eller på arbetsgruppsnivå ('Working Group').

Skulle Ni vilja skicka följande uppgifter till oss angående perioden från år 1984 till dags dato:

— datum, ort och namnen på deltagande företag beträffande vart och ett av mötena mellan europeiska och japanska producenter av sömlösa rör, på ordförande-, direktörs-, expert- och arbetsgruppsnivå,

— namnen på de personer som företrädde Ert företag vid ovannämnda möten samt dessa personers resehandlingar (sammanställning av resekostnader, flygbiljetter m.m.),

— kopior av samtliga inbjudningar, dagordningar, rapporter, interna promemorior, protokoll jämte andra dokument angående ovannämnda möten som Ert företag och/eller företagets anställda har tillgång till, och

— en redogörelse för syftet, fattade beslut och vilka dokument som erhållits före och efter mötet beträffande de möten för vilka Ni inte hittar relevanta dokument.

1.7. Möten 'Special Circle'

Enligt uppgifter som kommissionen har tillgång till har Ert företag deltagit i möten mellan europeiska producenter av sömlösa rör inom ramen för vad som brukar kallas 'Special Circle'.

Skulle Ni vilja skicka följande uppgifter till oss angående perioden från år 1984 till dags dato:

— datum, ort och namnen på deltagande företag beträffande vart och ett av mötena mellan europeiska producenter av sömlösa rör, på ordförande-, direktörs-, expert- och arbetsgruppsnivå,

— namnen på de personer som företrädde Ert företag vid ovannämnda möten samt dessa personers resehandlingar (sammanställning av resekostnader, flygbiljetter m.m.),

— kopior av samtliga inbjudningar, dagordningar, rapporter, interna promemorior, protokoll jämte andra dokument angående ovannämnda möten som Ert företag och/eller anställda har tillgång till, och

— en redogörelse för syftet, fattade beslut och vilka dokument som erhållits före och efter mötet beträffande de möten för vilka Ni inte hittar relevanta dokument.

1.8. Avtal år 1962

Mellan den 1 januari 1962 och juli 1996 ingick Ert företag fyra avtal om OCTG (stålborrör) och pipeline (Quota agreement for OCTG, Price agreement for OCTG, Price agreement for Linepipe, Supplementary agreement). Vilket förhållande föreligger mellan dessa avtal och ovannämnda 'Europe-Japan Club' och 'Special Circle'?

I vilken omfattning har dessa avtal och fullgörandet av dem påverkat de beslut som fattats inom 'Europe-Japan Club' och/eller 'Special Circle'?

I vilken omfattning har de inom 'Europe-Japan Club' och/eller 'Special Circle' fattade besluten påverkat fullgörandet av de ovannämnda avtalen?

...

2.3. Möten mellan europeiska och japanska producenter

Enligt uppgifter som kommissionen har tillgång till har Ert företag deltagit i möten mellan europeiska och japanska producenter av svetsade rör med stor diameter.

Skulle Ni vilja skicka följande uppgifter till oss angående perioden från år 1984 till dags dato:

— datum, ort och namnen på deltagande företag beträffande vart och ett av mötena mellan europeiska och japanska producenter av svetsade rör med stor diameter, på ordförande-, direktörs-, expert- och arbetsgruppsnivå,

— namnen på de personer som företrädde Ert företag vid ovannämnda möten samt dessa personers resehandlingar (sammanställning av resekostnader, flygbiljetter m.m.),

— kopior av samtliga inbjudningar, dagordningar, rapporter, interna promemorior, protokoll jämte andra dokument angående ovannämnda möten som Ert företag och/eller företagets anställda har tillgång till, och

— en redogörelse för syftet, fattade beslut och vilka dokument som erhållits före och efter mötet beträffande de möten för vilka Ni inte hittar relevanta dokument."

7 Genom skrivelse av den 14 oktober 1997 besvarade sökandens advokater vissa av frågorna i begäran om upplysningar, men vägrade att svara på de fyra ovannämnda frågorna. Sökanden bekräftade genom skrivelse av den 23 oktober 1997 innehållet i advokaternas svarsskrivelse.

8 I sitt svar av den 10 november 1997 godtog inte kommissionen sökandens argument att sökanden inte var skyldig att besvara de fyra ovannämnda frågorna. Med åberopande av artikel 11.4 i förordning nr 17 fastställde kommissionen följaktligen en tidsfrist om tio dagar från delgivningen av skrivelsen inom vilken tidsfrist kommissionen skulle få svaren på nämnda frågor. Kommissionen tillade att om sökanden inte svarade på frågorna inom föreskriven tidsfrist kunde företaget föreläggas vite.

9 Sökanden vidhöll genom skrivelse av den 27 november 1997 från sina advokater sin vägran att tillhandahålla begärda upplysningar.

10 Med tillämpning av artikel 11.5 i förordning nr 17 fattade kommissionen den 15 maj 1998 ett beslut (nedan kallat det ifrågasatta beslutet). I artikel 1 föreskrivs att sökanden inom en tidsfrist om 30 dagar från delgivningen av det ifrågasatta beslutet skall svara på de fyra omtvistade frågorna som biläggs beslutet. I artikel 2 i det ifrågasatta beslutet föreskrivs att "[f]ör det fall [sökanden] inte lämnar de begärda upplysningarna enligt villkoren i artikel 1, föreläggs sökanden ett vite om 1 000 ecu om dagen till dess upplysningarna lämnats från och med den dag då tidsfristen i artikel 1 går ut".

Förfarandet

11 Sökanden har genom ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 23 juli 1998, väckt denna talan.

12 På förslag av första avdelningen beslutade förstainstansrätten, med stöd av artikel 14 i förstainstansrättens rättegångsregler och efter att ha hört parterna i enlighet med artikel 51 i rättegångsreglerna, att hänskjuta målet till avdelningen i utökad sammansättning.

13 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (första avdelningen i utökad sammansättning) att inleda det muntliga förfarandet.

14 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid sammanträde den 23 maj 2000.

15 Genom telefax, som inkom till förstainstansrättens kansli den 18 december 2000, har sökanden yrkat att förstainstansrätten vid sin prövning av detta mål skall beakta Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (EGT C 364, s. 1), som kungjordes den 7 december 2000 i Nice (nedan kallad stadgan). Grunden för detta yrkande var att stadgan utgör en ny rättslig omständighet vad avser tillämpligheten av artikel 6.1 i konventionen på förevarande mål. I andra hand har sökanden yrkat att det muntliga förfarandet skall återupptas.

16 Efter att ha beretts tillfälle att ge in yttrande beträffande detta yrkande har kommissionen genom skrivelse av den 15 januari 2001 bestritt sökandens argument. Kommissionen har därvid gjort gällande att Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna saknar betydelse för prövningen av detta mål.

Parternas yrkanden

17 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet,

— i andra hand ogiltigförklara artikel 2 i det ifrågasatta beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

18 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan vad avser yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 2 i det ifrågasatta beslutet,

— ogilla talan vad avser yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 1 i det ifrågasatta beslutet, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

19 Under sammanträdet bekräftade kommissionen att den "varken ville eller kunde verkställa artikel 2 i det ifrågasatta beslutet". På grund härav har sökanden återkallat sitt yrkande och sina grunder beträffande ogiltigförklaring av denna artikel, vilket beaktats av förstainstansrätten.

Prövning i sak

20 Till stöd för sitt yrkande att artikel 1 i det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras har sökanden åberopat fyra grunder. Förstainstansrätten kommer först att pröva de tre första grunderna som alla avser ett påstått åsidosättande av sökandens rätt till försvar.

Parternas argument

Den första grunden

21 Den första grunden hänför sig till domstolens dom av den 18 oktober 1989 i mål 374/87, Orkem mot kommissionen (REG 1989, s. 3283; svensk specialutgåva, volym 10, s. 217), nedan kallad domen i målet Orkem.

22 Sökanden har vitsordat att det i och för sig är riktigt att ett företag är skyldigt att till kommissionen lämna alla nödvändiga upplysningar om de faktiska omständigheterna som det kan ha kännedom om och vid behov därtill hörande handlingar som företaget är i besittning av, även om dessa kan användas för att fastställa att företaget självt eller ett annat företag har gjort sig skyldigt till konkurrensbegränsande beteende. Som villkor för denna skyldighet och kommissionens motsvarande rättighet har domstolen emellertid uppställt som krav att

företagets rätt till försvar inte kränks genom ett beslut om begäran om upplysningar (domen i målet Orkem, punkt 34, och förstainstansrättens dom av den 8 mars 1995 i mål T-34/93, Société générale mot kommissionen, REG 1995, s. II-545, punkt 73 och följande punkter, nedan kallad domen i målet Société générale). Dessa principer har utsträckts till att gälla den inledande undersökningen. Sökanden har tillagt att domstolen i domen i målet Orkem ansåg att rätten till försvar kränktes när kommissionen inte bara begärde upplysningar om faktiska omständigheter utan även ställde frågor som gällde syftet med de vidtagna åtgärderna och målet med vissa möten. Sålunda slog domstolen fast att en fråga som tvingade sökanden att erkänna att den deltog i ett avtal som misstänktes ha hindrat eller begränsat konkurrensen var olaglig. Frågorna i det ifrågasatta beslutet har enligt sökanden samma olagliga syfte.

23 Vad avser fråga 1.6 är den olaglig först och främst på den grunden att det framgår av dess lydelse att kommissionen redan hade tillgång till faktiska uppgifter om de berörda mötena. Vidare är frågan olaglig på den grunden att sökanden i fjärde strecksatsen i nämnda fråga anmodas att — för det fall sökanden inte har tillgång till "relevanta handlingar" — lämna en redogörelse för syftet med ifrågavarande möten och de beslut som fattades under mötena. Dessa krav avser oundvikligen målet med mötena och mötenas eventuellt olagliga innehåll och/eller syfte. För det fall man under mötena diskuterade eller fattade beslut om konkurrensbegränsande avtal eller samordnade förfaranden, hade sökanden genom att svara på denna del av frågan direkt erkänt att mötesdeltagarna hade uppsåt att begränsa konkurrensen. Med hjälp av de uppgifter som skulle överlämnas enligt denna del av frågan, skulle kommissionen även kunna tolka svaren på frågorna i de tre andra strecksatserna som ett erkännande av ett olagligt beteende. Skyldigheten att svara på var och en av dessa frågor leder således till att sökandens rätt till försvar åsidosatts.

24 Samma sak gäller fråga 1.7. I denna fråga begär kommissionen på ett liknande sätt uppgifter angående det syfte som deltagarna i mötena mellan europeiska och japanska producenter av sömlösa rör inom "Special Circle" hade samt upplysningar om vad som diskuterades och vilka beslut som fattades under vissa av dessa möten.

25 Vad gäller fråga 1.8 avser denna inte sakomständigheter, vilket innebär att den är olaglig mot bakgrund av den befogenhet som följer av artikel 11.1 och 11.5 i förordning nr 17. Kommissionen får nämligen bara begära upplysningar om faktiska situationer. Däremot får den varken begära in åsikter eller värdeomdömen eller anmoda sökanden att göra antaganden eller dra slutsatser. Frågan om vilket "förhållande" som föreligger mellan de avtal som kommissionen har tillgång till och vissa misstänkta överträdelser avser endast bedömningen av en faktisk situation. För det fall mötena inom "Europe-Japan Club" och "Special Circle" hade ett konkurrensbegränsande syfte och om det förelåg ett samband mellan dessa möten och de avtal som kommissionen kände till, skulle kommissionen endast kunna erhålla upplysningar om detta i form av ett erkännande av att en konkurrensbegränsande åtgärd vidtagits. Ingen kan tvingas att lämna ett sådant erkännande på grundval av principerna i domen i målet Orkem.

26 Fråga 2.3 har samma lydelse som de två första frågorna. De argument som åberopats beträffande dessa två frågor skall därför även i tillämpliga delar omfatta fråga 2.3.

27 Vidare har sökanden gjort gällande att förstainstansrätten i domen i målet Société générale (punkt 75) endast konstaterade att en fråga av rent faktiskt slag inte är olaglig endast på grund av att det för att svara på frågan även är nödvändigt att överväga tolkningen av de misstänkt konkurrensbegränsande avtalen. Av detta kan man emellertid inte dra slutsatsen att frågor om tolkning eller bedömning alltid är lagliga och att de därför skall besvaras. I nämnda dom noterade nämligen förstainstansrätten att företagen enligt artikel 11.5 i förordning nr 17 endast är skyldiga att svara på frågor "av rent faktiskt slag".

28 Kommissionen har gjort gällande att företagen är skyldiga att under den inledande undersökningen lämna samtliga upplysningar om sakomständigheter som de känner till och som omfattas av kommissionens frågor i begäran om upplysningar. Vidare är företagen skyldiga att överlämna samtliga handlingar angående dessa omständigheter. Syftet med denna skyldighet är att säkerställa såväl gemenskapsrättens ändamålsenliga verkan vad avser konkurrensbegrän-

sande samverkan som att vidmakthålla EG-fördragets konkurrenssystem, vilket under alla omständigheter skall iakttas av företagen. Det finns inte någon grund för sökanden att bestrida denna skyldighet under åberopande av rätten till försvar. I förordning nr 17 föreskrivs vissa processrättsliga skyddsregler för berörda företag under den inledande undersökningen. Däremot får de inte på grundval av nämnda förordning underlåta att svara på vissa frågor med motiveringen att deras svar skulle kunna användas till att fastställa att de gjort sig skyldiga till överträdelser av konkurrensbestämmelserna och därför utgöra en form av angivelse mot dem själva. Kommissionen har emellertid vitsordat att den inte får tvinga ett företag att lämna sådana svar som skulle kunna innebära att företaget erkänner en överträdelse som det åligger institutionen att styrka.

29 Således anser kommissionen att alla företag är skyldiga att till följd av en begäran om upplysningar informera om samtliga omständigheter beträffande olaglig samverkan. Däremot är det förbjudet att ställa frågor till ett företag om avsikten, målet eller syftet med vissa förfaranden eller åtgärder i den mån sådana frågor skulle kunna tvinga företaget att erkänna överträdelser.

30 Kommissionen har noterat att frågorna 1.6, 1.7 och 2.3 i stor utsträckning motsvarar de frågor som ställdes i det förfarande som ledde fram till domen i målet Orkem. Domstolen ansåg i sin dom att det saknades anledning att rikta kritik mot dessa frågor. Syftet med frågorna var att få upplysningar om i vilken ordning som mötena hölls och i vilken egenskap deltagarna var där. Syftet med frågorna var vidare att få in relevanta handlingar. Samtliga begärda upplysningar avsåg således objektiva omständigheter och kunde inte tvinga någon att erkänna ett olagligt beteende. Således saknades det grund för att rikta någon kritik mot dessa frågor.

31 Fråga 1.8 avser fyra avtal som sökanden ingick år 1962 och som anmäldes till Bundeskartellamt (förbundsmyndigheten för kontroll av karteller och konkurrensbegränsande samverkan). Kommissionen anser att denna fråga är av rent faktiskt slag och därför laglig. Detta är fallet även om frågan i själva verket fordrade en tolkning av dessa avtal (domen i målet Société générale, punkt 75).

32 Slutligen har kommissionen gjort gällande att domstolen uppenbarligen inte slagit fast rätten att inte vittna mot sig själv (domen i målet Orkem, punkt 27).

Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 6.1 i konventionen

33 Sökandena har gjort gällande att kommissionen i sina förfaranden är skyldig att iaktta artikel 6 i konventionen (förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1997 i de förenade målen T-213/95 och T-18/96, SCK och FNK mot kommissionen, REG 1997, s. II-1739, punkterna 41, 42 och 53). De grundläggande rättigheter som säkerställs genom konventionen skall i egenskap av allmänna principer för gemenskapsrätten ha företräde framför bestämmelserna i förordning nr 17. Vidare framgår av elfte övervägandet i det ifrågasatta beslutet att kommissionen anser sig vara skyldig att iaktta konventionen.

34 Vad avser tillämpningsvillkoren för artikel 6.1 i konventionen har sökanden gjort gällande att var och en enligt denna artikel erhåller bland annat rättigheter vid prövningen av en anklagelse mot honom för brott. Med begreppet "var och en" avses såväl fysiska som juridiska personer (yttrande från Europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna, bilaga till Europeiska domstolens för de mänskliga rättigheterna dom av den 27 februari 1992 i målet Société Stenuit, Ser. A, Vol. 232-A). Sökanden har tillagt att domstolen uttalat sig i denna riktning i domen i målet Orkem, där domstolen uttryckligen slog fast att inte bara fysiska personer utan även företag mot vilka en undersökning görs i konkurrensrättshänseende kan åberopa de grundläggande rättigheterna i artikel 6.1 i konventionen. Domstolen slog även implicit fast att omständigheten att kommissionen inte är någon "domstol" inte motiverar att denna artikel inte skall tillämpas.

35 Ett undersökningsförfarande vars syfte är att ålägga påföljder utgör även en "anklagelse för brott" i den mening som avses i artikel 6 i konventionen (Europeiska domstolens för de mänskliga rättigheterna dom av den 21 februari 1984 i målet Öztürk, Ser. A, Vol. 73, § 56). Europeiska kommissionen för de

mänskliga rättigheterna har i ovannämnda yttrande tillämpat denna bedömning beträffande ett förfarande avseende konkurrensbegränsande samverkan som ledde fram till böter.

36 Sökanden anser att det skydd som tillerkänns enligt artikel 6 i konventionen är mycket mer omfattande än det skydd som tillerkänns enligt principerna i domen i målet Orkem. Enligt denna artikel är det inte bara möjligt för dem som är föremål för ett förfarande som kan leda fram till böter att vägra svara på frågor eller ge in handlingar med upplysningar om syftet med konkurrensbegränsande förfaranden, utan av artikeln följer också en rätt att inte anklaga sig själv genom en konkret handling.

37 Sökanden har således gjort gällande att Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad Europadomstolen) i domen av den 25 februari 1993 i målet Funke (Ser. A, Vol. 256-A) slog fast att varje åtgärd som tvingar fysiska eller juridiska personer som är föremål för ett undersökningsförfarande att anklaga sig själva genom en konkret handling åsidosätter artikel 6.1 i konventionen. Detta är fallet oberoende av vad som föreskrivs i den nationella bestämmelse som åberopas av den myndighet som utför undersökningen.

38 I detta avseende skall inte bara kravet på erkännande och kravet på att ange det konkurrensbegränsande syftet angående vissa möten kvalificeras som olagliga åtgärder, utan även att kommissionen utövade påtryckningar, vid äventyr av påföljder, för att få uppgifter som är till nackdel för sökanden. Att begära att sökanden vid äventyr av påföljd skulle leta fram och lämna in handlingar beträffande möten som kommissionen misstänker att sökanden deltagit i, och som kommissionen anser vara olagliga och därmed kunna motivera påföljder inom ramen för artikel 15 i förordning nr 17, innebär en skyldighet för sökanden att anklaga sig själv. De rapporter, promemorior och handlingar beträffande resekostnader eller andra uppgifter hänförliga till mötena, vars syfte enligt kommissionen strider mot artikel 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG), skall anses vara av sådan beskaffenhet att sökanden varken är skyldig att leta efter dem eller ge in dem.

39 Sökanden har gjort gällande att den enligt artikel 6.1 i konventionen på lagliga grunder kan vägra att aktivt medverka till att vittna direkt mot sig själv i ett undersökningsförfarande. Detta är fallet oberoende av om, mot bakgrund av de principer i domen i målet Orkem som delvis överspelats, ett sådant beteende leder till att sökanden informerar om ofördelaktiga omständigheter eller erkänner olagliga syften eller konkurrensbegränsande avsikter. Detta skäl borde således även ha utgjort hinder mot att fatta det ifrågasatta beslutet.

40 För att visa att konventionen är tillämplig i detta mål har sökanden åberopat följande sju argument.

41 Sökanden har för det första hävdat att det framgår av domstolens dom av den 29 maj 1997 i mål C-299/95, Kremzow (REG 1997, s. I-2629), punkt 14, och av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahlgewebe mot kommissionen (REG 1998, s. I-8417) att det inom Europeiska gemenskapen skall vara förbjudet att vidta åtgärder som strider mot iakttagandet av de genom konventionen erkända och säkerställda mänskliga rättigheterna.

42 Sökanden har för det andra hävdat att både Europadomstolen i domarna i de ovannämnda målen Funke och Öztürk och Europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna i det ovannämnda yttrandet erkänt rätten att inte ange sig själv i ett nationellt eller gemenskapsrättsligt förfarande. Sökanden har tillagt att domstolen i domen i det ovannämnda målet Baustahlgewebe mot kommissionen slog fast att artikel 6 i konventionen är tillämplig på förfaranden som kan leda fram till böter med tillämpning av förordning nr 17.

43 För det tredje har sökanden påstått att principerna i domen i målet Orkem varken bekräftats i domstolens dom av den 10 november 1993 i mål C-60/92, Otto (REG 1993, s. I-5683) eller i domen i målet Société générale.

44 För det fjärde finns det inte någon grund för kommissionen att hävda att dess befogenhet att agera och genomföra gemenskapsrätten vad avser konkurrensbegränsande samverkan delvis är beroende av huruvida den kan tvinga berörda företag att ange sig själva.

45 För det femte har sökanden erinrat om att — såsom domstolen slagit fast i domen i målet Orkem (punkt 30) och i domen i målet Baustahlgewebe mot kommissionen (punkt 21) — man vid tillämpningen av de i konventionen säkerställda rättigheterna inte skall göra någon åtskillnad mellan fysiska och juridiska personer.

46 För det sjätte har sökanden gjort gällande att det i europeisk rätt inte såsom kommissionen hävdat finns något "begränsat rättsområde som endast omfattar straffrätten i begränsad mening" med särskilda rättigheter och skyldigheter. Bedömningen av huruvida begreppet "anklagelse för brott" i den mening som avses i konventionen även omfattar administrativa åtgärder och böter beror endast på påföljdernas och böternas beskaffenhet. Detta begrepp skall prövas och tolkas på ett självständigt sätt av Europadomstolen och Europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolens dom av den 27 juni 1968 i målet Neumeister, Ser. A, Vol. 8, § 18, och domen i det ovannämnda målet Öztürk, § 50). Kommissionens argument att den inte har någon behörighet i brottmål är således inte relevant för tolkningen av artikel 6.1 i konventionen. Sökanden anser att det följer av ovanstående att gemenskapsrätten vad avser konkurrensbegränsande samverkan och tillämpningen därav också omfattas av "straffrätt" i den mening som avses i konventionen.

47 Slutligen har sökanden gjort gällande att kommissionen skall anses vara en "domstol" i den mening som avses i artikel 6.1 i konventionen.

48 Inledningsvis har kommissionen gjort gällande att de genom konventionen säkerställda rättigheterna visserligen utgör en inspirationskälla för de allmänna principerna för gemenskapsrätten och särskilt för de grundläggande rättigheterna, eftersom samtliga medlemsstater anslutit sig till konventionen som därför återspeglar medlemsstaternas gemensamma normer vad avser grundläggande

rättigheter. Prövningen av huruvida rättsakter som antagits av gemenskapens organ är lagliga kan dock enligt kommissionen inte bedömas direkt mot bakgrund av konventionen. Således skall inte det ifrågasatta beslutet anses ha fattats med åsidosättande av artikel 6 i konventionen.

49 Kommissionen har för övrigt vitsordat att Europadomstolen slagit fast att var och en som är föremål för prövning i den mening som avses i konventionen, med stöd av artikel 6 i konventionen, har rätt att tiga eller rätt att inte vittna mot sig själv. Kommissionen har emellertid åberopat fem argument för att visa att artikel 6.1 i konventionen inte är tillämplig på förevarande mål.

50 För det första har kommissionen betonat att, fram till dags dato, Europadomstolen inte någon gång har slagit fast att rätten att inte vittna mot sig själv skall erkännas i nationella förfaranden eller gemenskapsförfaranden avseende konkurrensbegränsande samverkan.

51 Kommissionen har bland annat betonat de särdrag som kännetecknar gemenskapsförfarandet, det vill säga att förfarandet endast avser juridiska personer och att förfarandet inte i något fall kan leda till något straff eller någon påföljd i ordets rätta mening.

52 För det andra har kommissionen gjort gällande att Europadomstolen ännu inte slagit fast att rätten att inte vittna mot sig själv kan tillerkännas juridiska personer.

53 För det tredje har kommissionen påstått att Europadomstolen endast slagit fast att den berördes rätt att inte tillhandahålla upplysningar som utsätter honom för

risken att vittna mot sig själv gäller inom straffrätten i begreppets strikta och traditionella mening, det vill säga i förfaranden där frihetsberövande straff kan komma att dömas ut. I dylika förfaranden är det på grund av påföljdens särskilda beskaffenhet uppenbart att de skall kvalificeras som anklagelse för brott i den mening som avses i artikel 6.1 i konventionen.

54 Kommissionen har för det fjärde gjort gällande att den inte kan betraktas som en "domstol" och att principerna i artikel 6.1 i konventionen följaktligen inte är tillämpliga i detta mål (se särskilt förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-348/94, Enso Española mot kommissionen, REG 1998, s. II-1875, punkt 56). Omständigheten att kommissionen inte är behörig i egenskap av domstol medför att ett förfarande avseende konkurrensbegränsande samverkan inte är ett straffrättsligt förfarande. Principerna i artikel 6 i konventionen är således inte tillämpliga på kommissionens inledande undersökningsförfarande.

55 Slutligen har kommissionen hävdat att det i praktiken är omöjligt att tillämpa gemenskapsrättens regler om konkurrensbegränsande samverkan om inte företagen är skyldiga att aktivt samarbeta i undersökningen av omständigheterna. Det är därför nödvändigt att kommissionen kan ålägga företag att inom ramen för en inledande undersökning tillhandahålla upplysningar som kan leda till att de anklagas. Detta har även slagits fast av domstolen och förstainstansrätten (domen i målet Société générale, punkt 17 och följande punkter, och i generaladvokaten Warners förslag till avgörande inför domstolens dom av den 18 maj 1982 i mål 155/79, AM & SL mot kommissionen, REG 1982, s. 1575; svensk specialutgåva, volym 6, s. 405). Syftet med förfarandet i artikel 11 i förordning nr 17 kan enligt kommissionen inte heller uppnås om det berörda företaget har rätt att vägra att avge förklaringar eller lämna handlingar i de fall då dessa kan användas som bevisning till styrkande av företagets olagliga beteende.

56 Slutligen har kommissionen anfört att det inte heller utifrån sökandens andra argument är möjligt att dra slutsatsen att artikel 1 i det ifrågasatta beslutet strider mot principerna i artikel 6.1 i konventionen.

Den tredje grunden: Åsidosättande av artiklarna 6.2 och 10 i konventionen

57 Sökanden har gjort gällande att rätten att inte vittna mot sig själv omfattas av presumtionen om att någon är oskyldig i artikel 6.2 i konventionen och av yttrandefriheten i artikel 10 i konventionen (yttrande från Europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna, bilaga till Europeiska domstolens för de mänskliga rättigheterna dom av den 2 juni 1993 i målet K. mot Österrike, Ser. A, Vol. 255-B). Sökanden har i sin ansökan angett att den begränsar sig till detta påstående, eftersom Europadomstolen i domen i det ovannämnda målet Funke (§ 45) slog fast att om artikel 6.1 i konventionen åsidosatts är Europadomstolen inte skyldig att pröva huruvida någon annan princip i konventionen åsidosatts.

58 Kommissionen har vitsordat att — på grund av att presumtionen om att någon är oskyldig och rätten att inte vittna mot sig själv ligger så nära varandra — denna rättighet enligt Europadomstolens rättspraxis grundas på artikel 6.1 jämförd med artikel 6.2 i konventionen. Ifrågavarande rättighet får emellertid inte genom artikel 6.2 i konventionen någon annan eller större verkan vad avser möjligheten att vägra att tillhandahålla upplysningar än vad som följer av artikel 6.1.

Förstainstansrättens bedömning

59 Inledningsvis skall det betonas att förstainstansrätten inte är behörig att bedöma huruvida en undersökning enligt konkurrensrätten är förenlig med bestämmel-

serna i konventionen, eftersom dessa bestämmelser inte i sig utgör en del av gemenskapsrätten (förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-347/94, Mayr-Melnhof mot kommissionen, REG 1998, s. II-1751, punkt 311).

60 Enligt fast rättspraxis utgör de grundläggande rättigheterna en integrerad del av de allmänna rättsprinciper som gemenskapsdomstolarna skall säkerställa iakttagandet av (se bland annat domstolens yttrande 2/94 av den 28 mars 1996, REG 1996, s. I-1759, punkt 33, och domen i det ovannämnda målet Kremzow, punkt 14). Domstolen och förstainstansrätten utgår därvid från medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner liksom från uppgifter i de internationella dokument som rör skyddet för de mänskliga rättigheterna och som medlemsstaterna har varit med om att utarbeta eller tillträtt. I detta avseende är konventionen av särskild betydelse (domstolens dom av den 15 maj 1986 i mål 222/84, Johnston, REG 1986, s. 1651, svensk specialutgåva, volym 8, s. 597, punkt 18, och i det ovannämnda målet Kremzow, punkt 14). För övrigt föreskrivs i artikel F.2 i fördraget om Europeiska unionen (nu artikel 6.2 EU) att "[u]nionen skall som allmänna principer för gemenskapsrätten respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i [konventionen] och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner".

61 Vidare erinrar förstainstansrätten om att kommissionens befogenhet enligt förordning nr 17 syftar till att göra det möjligt för kommissionen att utföra sin uppgift enligt fördraget att se till att konkurrensreglerna iakttas på den gemensamma marknaden.

62 Enligt förordning nr 17 har inte det företag som är föremål för undersökningen någon rätt att undandra sig undersökningen på grund av att denna kan leda till att det framkommer bevis på att företaget överträtt konkurrensreglerna. Förordningen ålägger tvärtom företaget att aktivt samarbeta, vilket innebär att det skall ställa allt informationsunderlag som är relevant för undersökningen till

kommissionens förfogande (domen i målet Orkem, punkt 27, och i målet Société générale, punkt 72).

63 I avsaknad av en uttrycklig bestämmelse i förordning nr 17 om rätten att tiga skall det prövas om vissa begränsningar av kommissionens undersökningsbefogenheter under den inledande undersökningen är nödvändiga för att säkerställa iakttagandet av rätten till försvar (domen i målet Orkem, punkt 32).

64 I detta avseende är det viktigt att förhindra att rätten till försvar kränks på ett irreparabelt sätt under de inledande undersökningar som kan vara avgörande för fastställandet av bevis för att ett företag gjort sig skyldigt till rättsstridigt beteende (domen i målet Orkem, punkt 33, och i målet Société générale, punkt 73).

65 För att vidmakthålla den ändamålsenliga verkan av artikel 11.2 och 11.5 i förordning nr 17 har kommissionen emellertid [enligt fast rättspraxis] rätt att ålägga ett företag att lämna alla nödvändiga upplysningar om de faktiska omständigheter som det kan ha kännedom om, och att vid behov överlämna de handlingar rörande desamma som företaget har i sin besittning, även om dessa upplysningar eller handlingar kan användas för att fastställa att företaget självt eller ett annat företag har gjort sig skyldigt till ett konkurrensbegränsande beteende (domen i målet Orkem, punkt 34, domstolens dom av den 18 oktober 1989 i mål 27/88, Solvay mot kommissionen, REG 1989, s. 3355, förkortad version, och domen i målet Société générale, punkt 74).

66 Att erkänna en absolut rätt att tiga, vilket åberopats av sökanden, skulle nämligen gå utöver vad som är nödvändigt för att skydda företagens rätt till försvar. Vidare skulle det på ett omotiverat sätt hindra kommissionen från att utföra sin uppgift enligt artikel 89 i EG-fördraget (nu artikel 85 EG i ändrad lydelse) att se till att konkurrensreglerna iakttas på den gemensamma marknaden.

67 Härav följer att ett företag, mot vilket ett beslut om begäran om upplysningar riktats enligt artikel 11.5 i förordning nr 17, endast har rätt att tiga om det skulle tvingas att tillhandahålla svar genom vilka företaget skulle komma att erkänna förekomsten av en överträdelse, som det ankommer på kommissionen att bevisa (domen i målet Orkem, punkt 35).

68 Det är mot bakgrund av denna begränsning som förstainstansrätten kommer att pröva sökandens argument.

69 Inledningsvis kommer förstainstansrätten att pröva huruvida de nästan identiska frågorna 1.6, 1.7 och 2.3 är lagenliga. Därefter kommer fråga 1.8 att undersökas.

70 I de tre första strecksatserna i frågorna 1.6, 1.7 och 2.3 begärdes endast upplysningar av rent faktiskt slag och att redan existerande dokument skulle överlämnas. Domstolen slog inte fast i domen i målet Orkem att liknande frågor var rättsstridiga. Härav följer att sökanden var skyldig att besvara dem.

71 Vad däremot avser den sista strecksatsen i dessa tre frågor efterfrågades inte bara upplysningar av rent faktiskt slag. Kommissionen anmodar genom den sista strecksatsen sökanden att i synnerhet redogöra för "syftet" med mötena som sökanden deltagit i och för under mötet "fattade beslut", alltmedan det är uppenbart att kommissionen misstänker att syftet med mötena var att träffa avtal om försäljningspriser vilka skulle kunna hindra eller begränsa konkurrensen. Av

detta följer att sökanden genom en dylik begäran kan tvingas att erkänna att den deltagit i ett olagligt avtal som strider mot gemenskapens konkurrensregler.

72 Förstainstansrätten konstaterar i detta avseende att kommissionen i den sista strecksatsen i de tre omtvistade frågorna uttryckligen angav att sökanden endast var skyldig att tillhandahålla upplysningarna i fråga om den inte hittade de relevanta handlingar som begärdes i den föregående strecksatsen. Sökanden var således endast skyldig att svara på den sista strecksatsen i frågorna om den inte kunde ge in de begärda handlingarna. På grund av den inbördes ordningen mellan och innehållet i frågorna i de tre första strecksatserna, kan det emellertid inte uteslutas att sökanden borde ha svarat på den sista strecksatsen i de tre frågorna.

73 Följaktligen utgör den sista strecksatsen i frågorna 1.6, 1.7 och 2.3 ett åsidosättande av sökandens rätt till försvar.

74 Vad avser fråga 1.8 konstaterar förstainstansrätten att kommissionen begär att sökanden skulle uttala sig om för det första förhållandet mellan, å ena sidan, de fyra avtalen ingångna år 1962 om OCTG och pipelines vilka anmäldes till Bundeskartellamt och, å andra sidan, "Europe-Japan Club" och "Special Circle". För det andra begärde kommissionen att sökanden skulle uttala sig om de inom "Europe-Japan Club" och/eller "Special Circle" fattade besluten, det vill säga om de beslut som kommissionen ansåg kunde utgöra överträdelser av fördragsbestämmelserna. För att besvara denna fråga var sökanden skyldig att göra en bedömning av beslutens karaktär. Förstainstansrätten konstaterar således att även fråga 1.8 utgör ett åsidosättande av sökandens rätt till försvar i enlighet med domen i målet Orkem.

75 Sökanden har hävdat att den till vilken ett beslut om begäran om upplysningar riktas har rätt att enligt artikel 6.1 och 6.2 i konventionen vägra att svara på frågor, även om de bara är av rent faktiskt slag, och vägra att överlämna

handlingar till kommissionen. Beträffande detta argument erinrar förstainstansrätten om att sökanden inte kan åberopa konventionen direkt vid gemenskapsdomstolen.

76 Vad avser den av sökanden åberopade stadgans (se ovan punkt 15) eventuella betydelse för bedömningen av detta mål, erinrar förstainstansrätten om att stadgan kungjordes av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 7 december 2000. Av detta följer att stadgan inte har någon inverkan på bedömningen av den ifrågasatta rättsakten, som antogs före detta datum. Mot denna bakgrund saknas anledning att återuppta det muntliga förfarandet, vilket sökanden har yrkat.

77 I gemenskapsrätten erkänns emellertid den grundläggande principen att envar har rätt till försvar och till en opartisk rättegång (se domstolens dom i det ovannämnda målet Baustahlgewebe mot kommissionen, punkt 21, och av den 28 mars 2000 i mål C-7/98, Krombach, REG 2000, s. I-1935, punkt 26). Dessa principer erbjuder inom det specifika konkurrensrättsområdet, som är i fråga i detta mål, ett skydd som motsvarar det skydd som säkerställs genom artikel 6 i konventionen. Det är med tillämpning av dessa principer som domstolen och förstainstansrätten i fast rättspraxis erkänt att mottagare av kommissionens begäran enligt artikel 11.5 i förordning nr 17 har rätt att endast svara på frågor av rent faktiskt slag och att endast överlämna redan existerande dokument och handlingar. Denna rättighet föreligger för övrigt redan under inledningsskedet av kommissionens undersökning.

78 Att någon är skyldig att svara på kommissionens frågor av rent faktiskt slag, och att på kommissionens begäran tillhandahålla redan existerande dokument, utgör inte något åsidosättande av principen om rätt till försvar eller rätten till en opartisk rättegång. Det finns nämligen inte någonting som hindrar mottagaren från att senare under det administrativa förfarandet eller under ett förfarande vid gemenskapsdomstolen utöva sin rätt till försvar och därvid påvisa att omständigheterna i svaren eller i överlämnade handlingar har en annan innebörd än den som kommissionen lagt till grund för sitt beslut.

79 Av vad som anförts följer att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras i den mån sökanden tvingas att svara på den sista strecksatsen i frågorna 1.6, 1.7 och 2.3 samt på fråga 1.8, då de är av sådan beskaffenhet att sökanden kan tvingas erkänna att den eventuellt varit part i ett avtal som kan hindra eller begränsa konkurrensen.

Den fjärde grunden: Underlåtenhet att tillämpa processrättsliga skyddsregler enligt nationell rätt

Parternas argument

80 Sökanden har gjort gällande att dess rätt att inte anklaga sig själv genom en konkret handling följer inte bara av gemenskapsrätten, utan även av tysk rätt som det i förevarande mål inte kan bortses ifrån. Sökanden har gjort gällande att i tysk rätt tillämpas principen att varken fysiska eller juridiska personer är skyldiga att vittna mot sig själva inför den myndighet som utför undersökningen. Sökanden har enligt denna princip rätt att vägra att tillhandahålla upplysningar och kan inte åläggas att lämna in handlingar som kan vara till nackdel för sökanden. Sökanden anser att var och en som är åtalad eller anklagad har rätt att enligt artikel 136.1 i Strafprozeßordnung (tyska rättegångsbalken för brottmål) vara passiv i undersökningar avseende brottmål och förvaltningsrättsliga mål. Ingen kan nämligen tvingas att aktivt medverka till att han döms till påföljd.

81 Sökanden anser att denna nationella skyddsregel är relevant i förevarande mål. Anledningen till detta är att, om sökanden åläggs böter enligt det gemenskaps-

rättsliga undersökningsförfarandet, detta kan medföra rättsliga åtgärder enligt nationell rätt. Det är bland annat möjligt att andra undersökningsförfaranden kan komma att inledas. Att böter åläggs i enlighet med artikel 15 i förordning nr 17 utesluter nämligen inte att företaget blir föremål för nya eller komplementerande rättsliga åtgärder enligt nationell rätt (domstolens dom av den 13 februari 1969 i mål 14/68, Walt Wilhelm m.fl. mot Bundeskartellamt, REG 1969, s. 1, 16; svensk specialutgåva, volym 1, s. 379). I detta avseende skall det beaktas att, för det fall böter döms ut, kommissionen kommer att avsluta förfarandet genom att fatta ett motiverat beslut. Detta beslut kommer att offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, och samtliga sakomständigheter som kommissionen lagt till grund för att fastställa överträdelsen kommer att redovisas. Sökanden har tillagt att, om dylika omständigheter offentliggörs, detta kan leda till att även den behöriga nationella myndigheten beträffande samma omständigheter inleder ett undersökningsförfarande inom ramen för ett brottmål eller ett förvaltningsrättsligt mål.

82 Kommissionen har gjort gällande att kraven i tysk rätt endast är relevanta för bedömningen av huruvida det ifrågasatta beslutet är lagligt om det från medlemsstaternas olika rättsordningar går att härleda en gemensam princip om att vägra att vittna mot sig själv. Det var emellertid just detta som domstolen inte godtog i domen i målet Orkem (punkt 29). Domstolen slog nämligen fast att det enligt flertalet medlemsstaters rättsordningar endast var fysiska personer mot vilka åtal väckts som inom ramen för detta tillerkändes en rätt att inte vittna mot sig själva.

83 Kommissionen har för övrigt påpekat att det endast är kommissionen som i enlighet med domstolens rättspraxis äger använda upplysningar som inhämtats enligt artikel 11 i förordning nr 17 (domstolens dom av den 16 juli 1992 i mål C-67/91, AEB m.fl., REG 1992, s. I-4785, punkt 38; svensk specialutgåva, volym 13, s. 87). Kommissionen har erinrat om att dessa upplysningar inte kan åberopas av myndigheterna i medlemsstaterna, vare sig i samband med en inledande undersökning eller för att motivera ett beslut som fattats i enlighet med konkurrensrättens bestämmelser, oavsett om det rör nationell rätt eller gemenskapsrätt. Myndigheterna får inte lämna ut dessa upplysningar och de kan bara användas vid bedömningen av om ett nationellt förfarande bör inledas (domen i det ovannämnda målet AEB m.fl., punkt 42).

Förstainstansrättens bedömning

84 Förstainstansrätten erinrar om att vad avser konkurrensrätten erkänns inte en allmän rätt att inte vittna mot sig själv i medlemsstaternas rättsordningar. I förevarande mål saknar det därför betydelse att det enligt sökanden finns en dylik princip i tysk rätt.

85 Sökanden har anfört att det finns en risk för att de uppgifter som kommissionen erhåller och som överlämnas till de nationella myndigheterna kan komma att användas mot sökanden. Beträffande detta argument är det tillräckligt att hänvisa till domen i det ovannämnda målet AEB m.fl. (punkt 42). Efter att ha erinrat om att de av kommissionen inhämtade upplysningarna skall överlämnas till de nationella myndigheterna, slog domstolen där fast följande:

"Dessa upplysningar kan inte åberopas av myndigheterna i medlemsstaterna, vare sig i samband med en inledande undersökning eller för att motivera ett beslut som fattats i enlighet med konkurrensrättens bestämmelser, oavsett om det rör nationell [rätt] eller gemenskapsrätt. Myndigheterna får inte lämna ut dessa upplysningar och de kan bara användas vid bedömningen [av] om ett nationellt förfarande bör inledas."

86 Av detta följer att de tyska myndigheterna inte kan åberopa de upplysningar som kommissionen erhållit genom begäran om upplysningar enligt artikel 11 i förordning nr 17 för att motivera ett beslut mot sökanden som fattats på grundval av konkurrensrättens bestämmelser.

87 För det fall de tyska myndigheterna anser att de upplysningar som kommissionen erhållit under dessa förutsättningar är relevanta för att inleda ett förfarande beträffande samma omständigheter, skall de följaktligen själva rikta en begäran om upplysningar beträffande dessa omständigheter.

88 Omständigheten att de av kommissionen insamlade upplysningarna kan uppmärksamma de tyska myndigheterna på att den tyska rätten kan ha överträtts samt att dessa myndigheter kan använda upplysningarna för att bedöma om ett nationellt förfarande bör inledas, ändrar inte förstainstansrättens slutsats att denna grund inte kan godtas. Detta framgår tydligt av punkt 42 i domen i det ovannämnda målet AEB m.fl.

89 Av detta följer att talan inte kan vinna bifall på denna grund.

90 Av vad som anförts följer att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras vad avser den sista strecksatsen i frågorna 1.6, 1.7 och 2.3 samt fråga 1.8 i begäran om upplysningar som riktades till sökanden den 13 augusti 1997. Talan ogillas i övrigt.

Rättegångskostnader

91 Enligt artikel 87.2 i förstainstansrättens rättegångsregler skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, eller om särskilda omständigheter

motiverar det, kan emellertid förstainstansrätten enligt artikel 87.3 första stycket besluta att kostnaderna skall delas eller att vardera parten skall bära sin kostnad.

92 I förevarande mål har båda parterna delvis tappat målet. Vidare skall det noteras att kommissionen, genom att ålägga sökanden att svara på frågorna i sista strecksatsen i frågorna 1.6, 1.7 och 2.3 och i fråga 1.8, har kränkt sökandens rätt till försvar och inte iakttagit domen i målet Orkem. Därigenom har kommissionen tvingat sökanden att väcka denne talan, under dessa omständigheter anser förstainstansrätten att kommissionen skall ersätta två tredjedelar av sökandens rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(första avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

1) **Kommissionens beslut K(98)1204 av den 15 maj 1998 om ett förfarande enligt artikel 11.5 i rådets förordning nr 17 ogiltigförklaras vad avser den sista strecksatsen i frågorna 1.6, 1.7 och 2.3 och vad avser fråga 1.8 i begäran om upplysningar som riktades till sökanden den 13 augusti 1997.**

2) **Talan ogillas i övrigt.**

3) **Svaranden skall bära sin rättegångskostnad och ersätta två tredjedelar av sökandens rättegångskostnad. Sökanden skall bära en tredjedel av sin rättegångskostnad.**

Vesterdorf Potocki Meij

Vilaras Forwood

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 20 februari 2001.

H. Jung B. Vesterdorf

Justitiesekreterare Ordförande